

No al rearmament



DANIEL MONTES

L'última cimera de l'OTAN ha revelat la cara més bel·licista d'una Unió Europea, que ha abandonat els seus principis fundacionals per seguir el camí del conflicte marcat per Washington

COMISSIÓ DE COOPERACIÓ

L'última cimera de l'OTAN, el 24 i 25 de juny de 2025, ha revelat la cara més bel·licista d'una Unió Europea que ha abandonat els seus principis fundacionals per seguir el camí del conflicte marcat per Washington. Gairebé tots els membres de l'Aliança Atlàntica han confirmat la pujada del 5% del PIB destinada a despesa militar –més del doble del que actualment hi inverteixen, al voltant del 2%–. L'estat espanyol és l'únic que almenys de moment no hi està d'acord i s'ha compromès a pujar fins al 2,1% (el 2024 va ser l'1,83%).

La Unió Europea va néixer com un projecte de pau. Els seus tractats fundacionals estableixen amb claredat que la finalitat de la Unió és “promoure la pau” (article 3.1 del TUE) i “contribuir a la pau, la seguretat i el desenvolupament sostenible del planeta” (article 3.5). La solidaritat, consagrada com a valor fonamental en l'article 2, havia de ser l'eina per construir una Eu-

ropa que superés les guerres que l'havien esquincada durant segles. Durant dècades, la diplomàcia i el diàleg van ser les eines preferents per resoldre conflictes.

La UE és un frau

Tanmateix, la UE és actualment un frau. Ha traït aquests principis fundacionals i mostra sense embuts les seves arrels colonitzadores i la seva manca de respecte i protecció al dret internacional, com s'està veient en el genocidi a Palestina i en més conflictes, on la complicitat amb l'estat d'Israel la deslegitima profundament com a projecte de pau.

El pla de rearmament impulsat per Brussel·les ha optat clarament per les armes en lloc de la diplomàcia. Com denuncia el Centre Delàs (2025), aquests increments pressupostaris militars beneficien principalment empreses armamentístiques privades –amb increments borsaris de fins a set vegades– i la indústria militar nord-

americana, que subministra el 64% de les armes europees. D'altra banda, l'increment de la despesa militar és clarament ineficient: genera tres vegades menys llocs de treball que unes altres inversions públiques. Segons un informe del Centre Delàs i Economistes sense Fronteres, mentre 1.000 milions d'euros en defensa creen 6.580 llocs de treball a l'estat espanyol, la mateixa quantitat generaria 16.440 llocs de treball en educació o 15.300 en sanitat.*

Aquesta cursa armamentista desenfrenada, impulsada sota el pretext de l'amenaça russa, només pot desembocar en més tensions i conflictes. A tot el món, els governs han alimentat la falsa percepció que l'estabilitat es construeix a força d'armament, incrementant any a any els pressupostos militars mentre deixen de banda les amenaces reals que afecten el benestar quotidià de la ciutadania. Aquesta dinàmica respon al conegut *dilema de la seguretat*: com més s'arma un estat per

protegir-se, més inseguretat genera en els altres, que hi responen reforçant els seus propis exèrcits, cosa que alimenta una espiral d'inestabilitat i desconfiança mútua. Però aquesta cursa per qui té més armes no ens porta a un món més segur, sinó al contrari, ens porta a un món més polaritzat, dominat per la por i la sospita, precisament en un moment en què la humanitat necessita més que mai cooperació i solidaritat a escala internacional per fer front als grans reptes globals del nostre temps: l'emergència climàtica, les desigualtats creixents, les migracions forçades i els conflictes armats. En el cas de l'estat espanyol, el veritable risc no és una hipotètica invasió militar, sinó l'impacte creixent del canvi climàtic, que ja afecta greument el territori i la seguretat alimentària.

És per això que cal repensar urgentment el concepte de seguretat, que durant dècades ha estat segrestat per la lògica militar. Cal recuperar-ne el veritable sentit: la seguretat humana. Aquest paradigma, desenvolupat per les Nacions Unides, situa les persones al centre i reconeix que la pau duradora no es construeix amb míssils, sinó amb polítiques públiques que garanteixin l'accés universal a sanitat, educació, treball digne, alimentació i un medi ambient saludable.

Inocular la por

Fa algunes setmanes, la Comissió Europea parlava de la necessitat de preparar

un “kit de supervivència” davant de futures amenaces. Però no ens enganyem: més que protegir, aquest discurs busca inocular por. Quan la por s'instal·la, la ciutadania esdevé més dòcil, més manipulable i menys exigent amb els seus drets. Davant d'això, nosaltres afirmem que el veritable kit de supervivència es compon de drets garantits: alimentació, habitatge, sanitat i educació. Drets que seran clarament minvats si es destinen més recursos a la inversió en armament. Els països que han prioritzat la inversió en benestar social, sistemes educatius sòlids i cohesió comunitària han demostrat ser més estables i resilients davant les crisis que aquells obsessionats amb la despesa militar.

Lamentablement, avui s'ofereix molt d'espai als discursos bel·licistes, mentre es margina sistemàticament qualsevol alternativa basada en el diàleg i la cultura de pau. Tanmateix, aquestes alternatives existeixen i mereixen ser escoltades. Per això volem agrair espais com aquest, que permeten donar veu a opcions compromeses amb la pau i la convivència.

Com a ciutadans i ciutadanes d'Europa, ens trobem davant d'un dilema que cal afrontar: volem que el projecte europeu continuï per la via bel·licista que l'allunya dels seus principis fundacionals o bé que recuperi el seu compromís original amb la pau i la convivència? *L'Oda a l'alegria* de Beethoven, himne oficial de la Unió Eu-

ropea, evoca la fraternitat universal amb el vers “Tots els humans seran germans”. Una melodia que ressona avui amb hipocresia, perquè acompanya decisions que alimenten la confrontació. Som capaços, com a societat, de recuperar l'esperit de germanor d'aquest himne clàssic i triar un camí que aposti per la pau?

Mobilització activa

Molts ciutadans i ciutadanes s'estan mobilitzant activament. Això queda palès en les nombroses manifestacions que, a tot Europa, han expressat el seu suport al poble palestí amb un clam clar, sincer i ferm. Tanmateix, aquest clam no troba resposta en les institucions. La distància entre la població i els representants polítics és cada cop més gran. Es governa d'esquena a una ciutadania que exigeix pau, justícia i coherència.

Però aquesta esperança no desapareix. La resposta que donem ara determinarà no només el futur del projecte europeu, sinó també la seva legitimitat moral davant dels ciutadans i ciutadanes que volem confiar en una Europa de pau. Per això, és fonamental triar amb responsabilitat qui volem que ens representi i quins valors han de guiar les seves decisions. Des de la Comissió de Cooperació Internacional estem convençudes que cal arrencar-nos amb una política de pau, de no confrontació i de diàleg. Volem una Europa que estigui al servei de la vida, no de la guerra. ●

* https://ecosfron.org/wp-content/uploads/2025/05/Dossieres-EsF-57_-La-economia-de-la-guerra.pdf

Papers de vi

DO ALELLA · ENOTURISME · GASTRONOMIA · CULTURA

Regala una subscripció a Papers de vi!

SUBSCRIU-TE!

Per només 11 euros rebràs *Papers de vi* a casa teva durant un any i, amb el primer número, una ampolla de vi DO Alella de regal. O, si ho prefereixes, per 22 euros, la rebràs durant dos anys i, amb el primer número, la *Guia d'Enoturisme de la DO Alella* de regal.

Fes efectiva la teva subscripció a www.papersdevi.cat/subscripcio

www.papersdevi.cat